

คำวินิจฉัยของ พลโท จุล อติเรก ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๔/๒๕๔๕

วันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๔๕

เรื่อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องได้ความว่า พรรคการเมืองมีมติในคราวประชุมใหญ่สามัญ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๕ ให้เปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคการเมือง ข้อ ๖๗ เป็นว่า “พรรคการเมืองมีความมุ่งมั่นที่จะสนับสนุนการสถาปนาระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขให้มั่นคงสถาพรสืบไป ฉะนั้น สมาชิกพรรคจะช่วยกันดำรงรักษาพรรคให้คงอยู่คู่ปวงชนชาวไทยจนสุดความสามารถ เว้นไว้แต่ที่ประชุมใหญ่จะมีมติให้ยุบเลิกพรรคหรือร่วมกับพรรคอื่น โดยมีมติในที่ประชุมไม่น้อยกว่าสองในสาม” ในการประชุมดังกล่าว พรรคมีมติให้ยุบเลิกพรรคการเมืองเพื่อเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำกิจกรรมทางการเมืองในลักษณะอื่นต่อไป

พรรคการเมืองได้แจ้งมติของพรรคให้นายทะเบียน โดยนายทะเบียนได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคการเมืองแล้ว นายทะเบียนพรรคการเมืองเห็นว่า เนื่องจากที่ประชุมใหญ่ของพรรคมีมติให้ยุบเลิกพรรค จึงเห็นว่า กรณีมีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ๙ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) จึงเสนอคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

หัวหน้าพรรคการเมืองยื่นชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า พรรคไม่คัดค้านการให้ยุบพรรคเพราะพรรคต้องการทำกิจกรรมทางการเมืองโดยวิธีอื่นไม่จำเป็นต้องเป็นพรรคการเมือง

พิจารณาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ๙ มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง..... ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้น เป็นหนังสือต่อนายทะเบียน.....” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่ง จะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้รับแจ้งการตอบรับการเปลี่ยนแปลงจากนายทะเบียน.....” มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองยอมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง.....” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า

พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น”

พิจารณาตามข้อเท็จจริงตามคำร้องและคำชี้แจงของพรรคการเมืองสยามฟังได้ว่า ในการประชุมใหญ่สามัญของพรรคการเมืองสยามมีมติให้แก้ไขข้อบังคับพรรค และให้ที่ประชุมใหญ่ของพรรคมีมติให้ยุบเลิกพรรคหรือรวมกับพรรคอื่นได้ ซึ่งนายทะเบียนได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคดังกล่าวแล้ว ในการประชุมคราวดังกล่าวที่ประชุมได้มีมติให้ยุบเลิกพรรคการเมืองสยามเพื่อทำกิจกรรมทางการเมืองโดยวิธีอื่น จึงเห็นว่ากรณีเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ฯ มาตรา ๓๓ และมีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองสยาม ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) แล้ว ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งยุบพรรคการเมืองสยาม ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้ยุบพรรคการเมืองสยาม ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

พลโท จุล อติเรก

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ